

Hledání kořenů lidské existence vede Jiřího Vovse k hledání paměti. A právě hledání paměti lidí, věcí a přírody je pojátkem jeho umělecké tvorby po více než třicet let. A tak od rozpamatování se na svět cirků přechází k obyčejným věcem, které člověka odedávna obklopují, stolům, židlím a jiným předmětům, poznamenaných letitým používáním, se spoustou šrámů a otisků člověka, až k abstraktnějším námětům oken, které jsou pohledem do světa vzpomínek a v neposlední řadě ke zcela abstraktním „partiturám“. A tak časem zapomíná i na vlastní motiv, který je zástupný a soustřeďuje se na výtvarný rytmus. I když primární východiska jeho obrazů, kreseb i grafik jsou filozofické či sociální, tak výtvarné sdělení je pro Vovse adekvátním důvodem tvorby. Obrazová plocha si žije svým vlastním životem, kde každý tah štětce a každý vryp, barva či čára a linie má své místo dlouho a trpělivě autorem hledané. A snad i právě proto se Jiří Voves, obvykle ve snaze po hledání dokonalosti vlastního výtvarného záznamu, k jednomu tématu cyklicky vrací.

Nad'a Řekáhová v katalogu výstavy Jiří Voves: Od nepaměti k paměti, Výstavní síň „13“, Plzeň 2005

Studio Paměť (Praha, Soukenická 29) ukončilo činnost 18. prosince 2011 závěrečným setkáním příznivců Paměti. Během sedmnácti let stejnojmenná „společnost pro záchranu kulturních hodnot“ uspořádala - kromě besed, křtů knih, večerů poezie, divadelních představení a koncertů - na dvě stě výstav.

Jiří Voves - z cyklu Paměť přírody - Havrani, 2007, kresba (barevný rytý tmel), 100 x 70 cm

Geofyzikální ústav AV ČR, v.v.i.
Archiv výtvarného umění, o.s.

Vás srdečně zvou
na třicátou devátou výstavu cyklu
Setkávání

Jiří Voves: Paměť přírody (obrazy, kresby, frotáže)

zahájení ve středu 27. února 2013
v 16:30 hodin
výstavu uvede slovem Jiří Hůla
a písni Jana Lewitová

otevřeno 27. února - 19. dubna 2013
po-pá 8.00-16.00 hodin

Geofyzikální ústav AV ČR
Boční II, 140 00 Praha 4-Spořilov
www.ig.cas.cz
www.artarchiv.cz

Výstavy Setkávání v GFÚ podporuje MČ Praha 4.

Pátrání ve vrstvách lidské paměti se vzpírá jednoznačným odpovědím. Programově se mu již dlouho ve své tvorbě věnuje malíř Jiří Voves (1945). Původně studoval architekturu na pražském Vysokém učení technickém a na Akademii výtvarných umění (1963-1971). Zde si ho podmanil tvůrčí příklad Jiřího Johna. Před rýsovacím prknem dal přednost malbě a grafice, v nichž nacházel sám sebe a od roku 1977 se jim výhradně věnoval. Zprvu se zaměřil k motivům episodických dějů, které představovaly život v podobách více méně scénických (Klauni). Veden zkušeností smyslových vjemů byl zprvu zaujat předmětnou realitou, představivost mu však radila, aby ji zúročil ve svobodném zacházení s výrazovými prostředky. Otevřel si cestu k vystižení mlčenlivé záhadnosti člověka, kterou vložil do forem hlav a zahalených tváří, tísněných okolním prostředím do samoty. Ve viditelných jevech se stále častěji setkával se stopami paměti, kterou člověk v sobe nese a jejichž prostřednictvím je spojen s bližními v nekonečném prostoru a čase. Paměť začala malíře naléhavě oslovovat. Setkával se s ní v přírodninách i věcech, které si člověk vytváří, posléze v záznamech, jež si udržuje v mysli. Fenomén paměti se pro malíře stal výchozí základnou filosofického přemítání o souvislostech života a odtud impulsem jeho výtvarného myšlení.

„Definování a připomenutí paměti věcí je zároveň připomínkou paměti naší a utvrzením se, že svědomí nelze vykoupit zapomenutím. Stopy všeho minulého i současného nelze vymazat nikým, ale hlavně námi samými. Vše uvnitř i vně je stále současně a zároveň je připomínkou našich pamětí...“ (Jiří Voves). Uvědomil si, že v rovině myšlení a cítění je paměť součástí svědomí. Prostupuje myšlením a cítěním, aby udržovala milosrdnou - a někdy i ošidnou - kontinuitu souvislosti života nebo se naopak, jednou nechtěně

Jiří Voves - z cyklu Paměť přírody - Havrani

a jindy násilně propadá do neznáma zapomnění. Jemu se našťěstí brání neodbytné dědictví živů organické a anorganické přírody i věcí, které si člověk pro sebe vytváří. Pamatování a zapomínání poskytlo umělci nepřebornost podnětů pro okruh námětů, k nimž se obracel ve vzájemně spjatých cyklech. Mezi jinými se k nim zařadily motivy náhrobních kamenů židovských hřbitovů, které napomínaly vztyčené prsty. Podobně napomínalo paměť, vytrácející se podle pokynů nelítostného Chronose do zapomnění, zoufalství

opuštěných domů a rozpadávajících se obcí. Jiří Voves se naučil vkládat intenzitu svých prožitků a pocitů do monochromního pojetí rozměrných listů, u nichž počítal s přednostmi výrazu lineární struktury. Rytmičkým šrafováním se mu dařilo vyzdvihnout z plochy obrys tvaru a zesílit jej kontrasty světel a stínů. V olejomalbě se spolehl na jemně ladění barevné škály, kterou časem ovládlo světlo v úloze dynamického činitele. Z různých stran prostupovalo energické tahy štětce. Pronikalo průzory mezi konstrukcemi předmětů a tvářemi či postavami. Spojovalo dramatické akcenty s pokojným okolím a prolamovalo vhléd do iluzivního prostoru. Napětí kompozice bylo jednou dáno tématem, jako v případě variací na Velasquezova Velkého inkvizitora, jindy je zajišťovalo zdání tajuplného děje, který dozníval splynutím s mlhavým obzorem v motivech rozevřených Oken. Právě v nich dominoval protiklad mezi vymezeností vnitřního a nedohledností vnějšího prostoru, v němž byla patrná ozvěna vztahu mezi niternými stavy duše a světem prostředí, s nímž se člověk vyrovnává. V přístupu k tématu paměti a způsobu jeho výtvarné interpretace ztělesnil autor své meditace nad světem a časem člověka. Jejich smysl si ověřil v dialogu s texty, které ilustroval (ostatně i v péči o Studio Paměť, zasvěcené záchraně a připomínání živých kulturních hodnot).

Jiří Šetlík v katalogu výstavy Jiří Voves: Od nepaměti k paměti, Výstavní síň „13“, Plzeň 2005

